

Brüssel, 10. jaanuar 2022
(OR. fr)

5015/22

LIMITE

FISC 1
ECOFIN 1

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	15294/21 - COM (2021) 823 final
Teema:	Direktiiv, mis käsitleb hargmaiste kontsernide ülemaailmse madalaima nõutava maksustamistaseme kehtestamist Euroopa Liidus – Poliitiline mõttevahetus

I. Peamised arengud ja hetkeseis

1. 8. oktoobril jõudis OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistik kokkuleppele hargmaiste ettevõtete kasumi maksustamise rahvusvaheliste reeglite reformis. Kõik nimetatud kaasavasse raamistikku kuuluvad ELi liikmesriigid ühinesid deklaratsiooniga, mis käsitleb kaheosalist lahendust majanduse digitaliseerimisest tulenevate maksuprobleemide lahendamiseks. Nõukogu väljendas juba oma 27. novembri 2020. aasta järeldustes jätkuvat toetust kaasava raamistiku tööle¹.
2. Nagu näitab üldsuse tagasiside, on see kokkulepe, mis ühendab praegu 137 riiki ja jurisdiktsiooni, suur samm tõhusa ja õiglase kasumi maksustamise süsteemi suunas.

¹ ST 13350/20.

3. Minimaalne tegelik maksustamine („teine samm“) põhineb peamiselt kahel riigisiseses õiguses kohaldataval reeglil („GloBE-reeglid“): i) tulu arvesse võtmise reegel (*Income Inclusion Rule - IIR*), mille kohaselt hargmaise kontserni emaettevõtja peab tasuma oma koosseisu kuuluvatelt madala maksumääraga üksustelt lisamaksu; ning ii) alamaksustatud makse reegel (*Undertaxed Payment Rule - UTPR*), mille kohaselt võib üksus, kes teeb makse samasse kontserni kuuluvale teisele üksusele, kelle madala maksumääraga tulu ei kuulu maksustamisele IIRi alusel, keelduda selle makse mahaarvamisest või näha ette samaväärse korrigeerimise.
4. Nende reeglite mõjul arvestatakse täiendavat maksu miinimumtasemel, võttes aluseks jurisdiktsioonipõhiselt arvutatud tegeliku maksumäära ning kasutades hõlmatud maksude ja maksubaasi ühiseid määratlusi, mis määratakse kindlaks arvestusliku kasumi alusel. Neid reegleid kohaldatakse hargmaiste ettevõtjate suhtes, kelle finantskontode käive on vähemalt 750 miljonit eurot. Nii IIRi kui ka UTPRi puhul on minimaalne maksumäär 15 %.
5. GloBE-reeglites nähakse ette erandid, mis põhinevad sisulisel „carve-out“ kriteeriumil ja valemil, mis jätab välja sissetuleku summa, mis vastab kindlale protsendile (5 %) materiaalse vara arvestuslikust netoväärtusest ja palgakulu väärtusest. Esimese kümne aasta jooksul on üleminekureegluga ette nähtud, et see sisuline erand algab 8 %-st materiaalse vara arvestuslikust väärtusest ja 10 %-st palgakuludest. Materiaalse vara puhul väheneb määr esimesel viiel aastal igal aastal 0,2 % ja ülejäänud perioodil 0,4 %. Palgakulude puhul väheneb määr esimesel viiel aastal igal aastal 0,2 % ja ülejäänud perioodil 0,8 %.
6. GloBE-reeglitega on ette nähtud ka *de minimis*-erand jurisdiktsioonidele, kus hargmaise ettevõtja käive on alla 10 miljoni euro ja kasum alla 1 miljoni euro.

7. OECD/G20 kaasava raamistiku oktoobri deklaratsiooni kohaselt tuleks teine samm võtta õigusesse üle 2022. aastal, et see jõustuks 2023. aastal, ning UTPRi reegel peaks jõustuma 2024. aastal.
8. 14. detsembril 2021 võttis OECD/G20 kaasav raamistik konsensuse alusel vastu standardreeglid, millega jõustatakse 2021. aasta oktoobri deklaratsioon GloBE-reeglite põhimõtete kohta ja sätestatakse nende mehhanismid. Need reeglid avaldati 20. detsembril.

II. Direktiivi ettepaneku eesmärk

9. Selleks et tagada GloBE-reeglite järjepidev rakendamine kooskõlas ELi õigusega, esitas Euroopa Komisjon 22. detsembril 2021 järgmise ettepaneku: nõukogu direktiiv hargmaiste kontsernide üldise madalaima maksustamistaseme kohta ELis².
10. See direktiivi ettepanek sisaldab reegleid, mille kohaselt liikmesriigid kohaldavad täiendavat maksu kontserni kuuluva üksuse madala maksumääraga tulult. Ettepanek sisaldab OECD näidisreeglite kohandamist, mis on põhjendatud vajadusega järgida ELi esmaseid õigusakte: kuigi OECD näidisreeglites nõutakse IIRi kohaldamist üksnes välismaiste üksuste suhtes, st nende suhtes, on asutatud kontserni peakontorist erinevas jurisdiktsioonis, on selleks, et direktiiv oleks kooskõlas asutamisvabadusega, vajalik, et IIR kehtiks ka omamaiste üksuste suhtes.

² ST 15294/21.

11. Kõik muud OECD kokkuleppe tunnused (kohaldamisala, määrad, erandid jne) ei ole muutunud. Nagu on ette nähtud OECD näidisreeglites, võimaldab direktiivi ettepanek liikmesriikidel otsustada kehtestada riiklik lisamaks („*domestic top up tax*“) oma residendist üksustele, kellel on väike maksukohustus. Liikmesriigid, kes valivad selle võimaluse, peavad arvutama riikliku lisamaksu vastavalt direktiivis esitatud GloBE-reeglitele. Liikmesriigis tasumisele kuuluv lisamaks arvatakse maha kontserni emaettevõtja tasandil, kes jääb vastutavaks kogu kontserni täiendava maksu arvutamise eest.
12. Ettepanekuga kehtestatakse direktiivi ülevõtmise tähtajaks 31. detsember 2022, nii et direktiivi üle võtavad siseriiklikud õigusaktid jõustuksid vastavalt OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasavas raamistikus (2023) vastu võetud rakendamise ajakavale.
13. Lisaks vajadusele kohandada IIRi kohaldamisala, et see vastaks ELi esmasele õigusele, on kõnealuse direktiivi vastuvõtmisel veel teinegi eesmärk. See tagab aja jooksul teist sammast rakendavate liikmesriikide õigusaktide kõrgetasemelise kooskõlastamise ning loob suurema õiguskindluse ja stabiilsuse, vältides seega olukorda, kus ühtsel turul tegutsevad hargmaised ettevõtjad peavad seisma silmitsi erinevate seadustega. Teise samba jõustumine kogu ELis ühel kuupäeval kooskõlas OECD kehtestatud rakendamise ajakavaga on samuti selge märk liikmesriikide pühendumusest hoida ära võidujooks madalaimale tasemele äriühingute maksustamisel.

III. Edasine tegevus

14. Eesistujariik Prantsusmaa kavatses eraldada ettepaneku tehnilisele läbivaatamisele kõik vajalikud vahendid. Seetõttu pühendatakse maksusektoris poolaasta esimesed kuud peamiselt sellele ettepanekule. Selle teksti läbivaatamine maksuküsimuste töörühma tasandil (ekspertide tasand) algas 4. jaanuaril, millele järgnes arvamuste vahetus maksuküsimuste (kõrgetasemelises) töörühmas 6. jaanuaril 2022. Need arutelud näitasid, et delegatsioonid peavad kõnealust dokumenti üksmeelselt väga oluliseks, pöörates erilist tähelepanu uute reeglite vastuvõtmise ja ülevõtmise ajakavale.
15. Kui tehniline töö direktiivi koostamisel on lõpule viidud, esitatakse see nõukogule (ECOFIN) poliitilise kokkuleppe saavutamiseks, et anda liikmesriikide parlamentidele piisavalt aega direktiivi ülevõtmiseks vajalike siseriiklike õigusaktide vastuvõtmiseks. Ministreid teavitatakse nõukogus (ECOFIN) tehnilisel tasandil tehtud edusammudest.
16. Alaliste esindajate komiteel palutakse seetõttu soovitada, et nõukogu, selleks et anda poliitilisi suuniseid kõnealuse teksti täiendavaks tehniliseks läbivaatamiseks, korraldaks arvamuste vahetuse järgmiste küsimuste põhjal.
 - a) Kas nõustute eesmärgiga võtta sidusalt ja kooskõlas ELi õigusega üle reeglid, mis tulenevad teist sammast käsitlevast rahvusvahelisest kokkuleppest?
 - b) Kas olete nõus, et kõnealuse teksti tehniline läbivaatamine tuleb läbi viia esmajärjekorras, et jõuda võimalikult kiiresti kokkuleppele, võtmaks arvesse vajalikke ülevõtmise tähtaegu?